

Aşağıdaki soruların Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN

İzmir Milletvekili

Ülkemizde farklı bölgelerde hasat mevsimi döneminde çalışan tarım emekçilerinin günlük yevmiyeleri, o bölgedeki işçi ve işveren temsilcileri ile yine aynı bölgedeki tarım dernek ve odalarının mutabakatı sonucunda belirlenmektedir.

Asgari ücretin, açlık sınırının altında kaldığı Türkiye'deki tarım emekçilerinin bu rakamın dahi altında bir ücretle çalıştırılması ağır bir emek sömürüsü anlamına gelecektir. Tarım emekçilerinin günlük yevmiye miktarlarının belirlenmesinde ülkedeki ekonomik koşulların dikkate alınması, o ücretle geçinmek zorunda olan insanlar için ortalama bir refah düzeyinin gözetilmesi ve adaletli bir emek-ücret ilişkisinin oluşturulması gerekmektedir.

Ege Bölgesi'ndeki birçok yerde tarım emekçilerinin günlük yevmiyeleri 900-1000 TL civarındayken, İzmir'in Torbalı ilçesinde yevmiye miktarının 660 TL olarak dayatıldığı belirtilmektedir. **Torbalı Ziraat Odasının** bir günlük yevmiyeyi **660 TL** olarak belirlediği ve işçi-işveren anlaşması sağlansa dahi bu miktarın değişmesine izin vermeyeceği yönünde bazı dayatmaların olduğu ifade edilmektedir.

Ziraat Odalarının kuruluşu, **6964 Sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu** ile düzenlenmiş, Odaların görev, yetki ve sorumlulukları da yine aynı kanun çerçevesinde ifade edilmiştir. 6964 Sayılı Kanunun "**Odaların görev ve yetkileri**" başlıklı **3. Maddesinde** Ziraat Odalarının görev ve yetkileri sıralanmıştır. Yine aynı Kanunun 24. Maddesinde ise Birliklerin görev ve yetkileri sıralanmıştır. Her iki madde incelendiğinde ne Odaların ne de Birlik'in tarım emekçilerinin günlük ücretlerini tek başına belirleme yetkisi bulunmadığı anlaşılmaktadır. Kaldı ki Odalar, işveren temsilcileridir ve ancak işçileri temsil eden kuruluşlar, dernekler, sendikalar ile sağlayacakları bir mutabakat sonucunda ücretin belirlenmesinde (kısmi olarak) söz sahibi olacaktır.

İzmir'in Torbalı ilçesinde tarım emekçilerini temsil eden dernek yöneticilerinin ücret artışı için işverenle mutabakat sağladıkları, ancak Torbalı Ziraat Odasının bu mutabakata engel olduğu ileri sürülmektedir. Bu çerçevede duruma bakıldığında Torbalı Ziraat Odasının kanunla kendisine verilen yetkiyi aştığı, Odanın bu tutumu karşısında tarım emekçilerinin da mağdur olduğu anlaşılmaktadır.

Öte yandan 6964 Sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanununun “**Denetim**” başlıklı 43. Maddesinde de “***Odaları Birlik, Birliği de Bakanlık denetler. Bakanlık Birliğin organlarını, görevlerinin ifası hususunda idarî ve malî yönden denetler***” denilerek denetim yetkisinin Tarım ve Orman Bakanlığında olduğu belirtilmektedir.

Bu bağlamda;

1. Tarım emekçilerinin günlük yevmiyelerinin belirlenmesinde izlenmesi gereken yöntem nedir? Bunun yasal dayanakları nelerdir?
2. Torbalı Ziraat Odasının tek başına yevmiye belirleme yetkisi var mıdır?
3. Tarım emekçilerinin insanca bir ücret karşılığında çalışabilmeleri için bakanlığınız, ücretler için bir alt sınır koymayı düşünüyor mu?
4. Torbalı Ziraat Odasının yatığı iş ve işlemlerin yasaya uygunluğu konusunda ilgili odayı denetlemek üzere müfettiş görevlendirecek misiniz?
5. Yasal yetkisini aşmış olan Torbalı Ziraat Odası yöneticileri hakkında herhangi bir yaptırım uygulayacak mısınız?